

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Culcițchi Gh. în numele inculpatului Ermolaev Igor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriai Bălți din 21 octombrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 mai 2015, în cauza penală în privința lui

Ermolaev Igor Valeri,

născut la 02 iulie 1977, originar din mun. Bălți, domiciliat în mun. Chișinău, bd. Moscovei 12, ap. 137.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 14 mai 2014 - pînă la 21 octombrie 2014 (instanța de fond);

2. de la 03 decembrie 2014 - pînă la 28 mai 2015 (instanța de apel);

3. de la 05 noiembrie 2015 – pînă la 15 martie 2016 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriai Bălți din 21 octombrie 2014, Ermolaev Igor a fost condamnat în baza art.217 alin. (2) Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Ermolaev Igor este învinuit că într-o zi nestabilită, ilegal a intrat în posesia unor substanțe narcotice sub formă de marihuană. La data de 27 februarie 2014, aproximativ la ora 23⁵⁵, aflându-se în regiunea stației PECO „Petrom” din str.

Ștefan cel Mare, mun. Bălți, fiind observat de către polițiștii al SP a SSP a IP Bălți, Reaboi S. și Adamco O. că Ermolaev I. avea un mers neuniform, un comportament neadecvat și intenționa să încalce ordinea publică și, din discuția colaboratorilor poliției cu ultimul a apărut necesitatea de a fi condus la IP Bălți. Ulterior, lui Ermolaev I. i s-a solicitat să scoată bunurile pe care le deține în buzunare, în rezultatul căruia, printre mai multe bunuri a scos și un pachet din polietilenă străveziu, în care era o masă vegetală uscată și mărunțită, de culoare verde, cu miros specific de „marihuană”. Pachetul dat a fost ridicat și sigilat, pe care Ermolaev I. o păstra fără scop de înstrăinare.

Potrivit raportului de expertiză nr.2676 din 14.04.2014, s-a constatat că masa vegetală uscată, mărunțită de culoare verde, reprezintă marihuana în care a fost depistat componentul narcotic activ - tetrahydrocannabinol, care se atribuie la substanțe narcotice. Masa totală a substanței narcotice „marihuana”, constituie 8,97 gr, care potrivit Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, se consideră proporții mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Culcițchi Gh. în numele inculpatului Ermolaev I. care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare, argumentînd că inculpatul nu a păstrat asupra sa droguri și niciodată nu le-a consumat.

Instanța de fond a dat o apreciere unilaterală probelor în sensul învinuirii și nu a luat în considerație că inculpatul niciodată nu a fost atras la răspundere penală în legătură cu substanțele narcotice și nu se află la evidența medicului narcolog, probă care caracterizează inculpatul.

Totodată, a menționat că procesul-verbal de cercetare la fața locului a fost efectuat lîngă inspectoratul de poliție în automobilul de serviciu al poliției la ora 00³⁴, adică peste 40 min. după ce colaboratorii de poliție Reaboi S. și Adamco O. l-au reținut pe Ermolaev I., și nu la fața locului, ceea ce contravine prevederilor art. 118 alin.(1) Cod de procedură penală. Tot persoanele nominalizate sunt și participanții a cercetării la fața locului.

În procesul-verbal menționat mai sus este indicat că în cadrul cercetării a fost folosit aparat de fotografiat digital de model „Samsung”, însă prin declarațiile depuse de martorul Adamco O. rezultă că s-a fotografiat cu un telefon mobil.

Consideră că în confirmarea ilegalității procesului-verbal de cercetare la fața locului este și faptul că la 28 februarie 2014, între orele 00³⁴ – 00⁵⁷, cînd

avea loc cercetarea, inculpatul nu se afla la fața locului, din motiv că la orele 00⁴⁰ el participa ca contravenient în urma căreia i-a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție, unde de către agentul constatator s-a făcut mențiune, după care Ermolaev I. a fost escortat cu automobilul poliției la dispensarul narcologic a SC Bălți și la ora 01⁰⁰ a fost efectuată expertiza narcologică.

La fel a invocat că explicația lui Ermolaev I. este scrisă cu două înscrisuri diferite, nefiind semnată de el. Nu este clar cine a scris-o și care a fost necesitatea de a fi scrise de către două persoane cu pixuri diferite. În explicație nu este făcută mențiune dacă Ermolaev I. a cerut ca ea să fie scrisă de altcineva și din care motive el nu a avut posibilitatea să o scrie personal. Mai mult ca atât, inculpatul a declarat că nu a scris sau semnat, precum nici nu a cerut pe nimeni să scrie vre-o explicație.

Astfel, inculpatul a fost oprit și escortat la inspectoratul de poliție pentru întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, dar nu pentru păstrarea substanțelor narcotice.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 mai 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de avocat în numele inculpatului.

5. Curtea de apel a constatat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei, a apreciat probele prezentate de părți din punct de vedere a utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia de vinovăție a inculpatului Ermolaev Ig. în săvârșirea infracțiunii incriminate.

La fel, a conchis că, prima instanță corect a reținut ca probe ce confirmă vinovăția inculpatului și anume: - declarațiile martorilor Adamco O., Reaboi S., Odagiu E., Țurcan I., Radionov R., care au confirmat că la inculpat a fost depistat și ridicat un pachet din polietilenă în care se afla masă vegetală. Fiind întrebat a cui este pachetul, inculpatul a recunoscut că este a lui, menționând că l-a găsit lângă bar și l-a luat pentru a-l păstra.

Declarațiile martorilor nominalizați confirmă cu certitudine vinovăția inculpatului, iar temei de a se îndoii în veridicitatea lor nu sunt. Cu atât mai mult că cele declarate de martori se dovedește și prin declarațiile lui Cipișciuc V. care a participat în calitate de martor asistent în timpul efectuării cercetării la fața locului, care a explicat că el personal a văzut pachetul cu substanțe narcotice depistat și a auzit când inculpatul a declarat că pachetul îi aparține lui, pentru a-l utiliza în scop personal. Nu ține minte ca inculpatul să-și

expună dezacordul cu percheziția efectuată.

Astfel, instanța de apel a considerat că urmează a fi respinse, ca neîntemeiate argumentele avocatului, care invocă încălcări procesuale la efectuarea cercetării la fața locului a pachetului de polietilenă în care se aflau substanțele narcotice, deoarece inculpatul nu a avut obiecții asupra procesului-verbal, din contra a contrasemnat acest proces, fapt ce confirmă că a fost de acord cu conținutul lui. Iar la finisarea urmăririi penale, nici inculpatul, cât și apărătorul acestuia nu au înaintat cereri privind contestarea sau declararea nulității acțiunilor procesuale efectuate.

Prin urmare, instanța a conchis că nu sunt temeiuri de a considera ca fiind nul procesul-verbal de cercetare la fața locului, întocmit de organul de urmărire penală. Acest mijloc de probă nu a fost contestat în modul prevăzut de art. 251 CPP, iar instanței nu au fost prezentate probe, ce ar confirma, că în privința persoanelor responsabile au fost pornite proceduri pentru încălcarea legislației. Mai mult ca atât inculpatul a confirmat că nu a depus plângeri asupra acțiunilor pretins ilegale a colaboratorilor de poliție.

De asemenea nu pot fi acceptate temeiurile apelantului referitor la abaterile de la normele procedurale care au fost admise de organele de urmărire penale precum că ar afecta probele acuzării în susținerea învinuirii aduse inculpatului. Invocînd încălcările referitor la acțiunile procedurale efectuate în faza urmăririi penale, părțile nu au fost lipsiți de posibilitatea de a acționa în conformitate cu prevederile art. 313 CPP. La faza urmăririi penale, inculpatul sau apărătorul său nu au atacat cu plângeri în modul stabilit de lege actele procedurale respective.

Potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, cu excepția prevederilor alin.(2), atrage nulitatea actului dacă au fost invocate în cursul efectuării acțiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

În sensul art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Instanța de apel a considerat că nu pot fi reținute argumentele avocatului că probele acumulate sunt ilegale și nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, deoarece acestea au fost cercetate și verificate în cadrul ședințelor de judecată, fiind stabilită legalitatea lor.

Potrivit materialelor cauzei, procesul-verbal de cercetare la fața locului și procesul-verbal contravențional din 28.02.2014, au fost întocmite în același loc, la IP Bălți din str. Ștefan cel Mare 50. Actele procesuale nominalizate au fost întocmite de diferiți colaboratori ai poliției, ce nu exclude întocmirea lor concomitentă, în același loc. Faptul dat a fost confirmat prin declarațiile martorilor: Adamco O., Reaboi S., Odagiu E., Țurcan I., Radionov R., Cipișciuc V. și Cuznețov D. Probele nominalizate confirmă că inculpatul a păstrat asupra sa droguri, fără a fi stabilit scopul de desfacere a lor. Faptul că inculpatul nu a fost atras anterior la răspundere penală pentru circulația ilegală a substanțelor narcotice și nu se află la evidența medicului narcolog, nu confirmă nevinovăția acestuia.

Nu pot fi acceptate afirmațiile avocatului referitor la încălcarea prevederilor art. 118 alin.(1) CPP, inclusiv cele legate de marca aparatului de fotografiat cu care s-a efectuat fotografierea, deoarece aceasta confirmă legalitatea petrecerii cercetării la fața locului și, temei pentru declararea nulității acestei acțiuni procesuale nu sunt.

Au fost respinse declarațiile inculpatului precum că cercetarea la fața locului a fost efectuată în lipsa sa, din motiv că la orele 00⁴⁰ el participa ca contravenient la întocmirea procesului-verbal al contravenției, care au fost apreciate critic de către instanță și considerată drept o metodă de eschivare de la răspundere penală, sau procesul-verbal de cercetare la fața locului a fost contrasemnat de inculpat, care nu a avut obiecții în acest sens.

Astfel, toate probele enumerate confirmă vinovăția lui Ermolaev I., indiferent de explicația acestuia, deoarece aceasta (explicația) nu constituie probă, care ar fi pusă la baza sentinței. Sentința de condamnare este bazată pe alte probe, din care motive argumentele avocatului au fost respinse.

Totodată, instanța a conchis că în partea descriptivă a sentinței a fost strecurată o greșeală, care urmează a fi corectată, deoarece instanța condamându-l pe inculpat, incorect a indicat că Ermolaev I. se învinuiește de comiterea infracțiunii, prin urmare instanța de apel a constatat fapta criminală prevăzută de art. 217 alin.(2) Cod penal, descrisă în rechizitoriu.

6. Împotriva hotărîrilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Culcițchi Gh. în numele inculpatului, care invocînd temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) și 12) CPP, solicită, casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, invocînd că Ermolaev Ig., ilegal a fost condamnat, deoarece la materialele cauzei lipsesc probe pertinente care cu certitudine ar demonstra vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii imputate, hotărîrile pronunțate fiind bazate integral pe presupuneri.

Potrivit art. 94 alin.(1), (8) CPP, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărîri judecătorești datele care au fost obținute: cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod.

Alin.(2) al normei date stipulează că constituie încălcare esențială a dispozițiilor prezentului cod, la administrarea probelor, violarea drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei sau a prevederilor legii procesuale penale prin privarea participanților la proces de aceste drepturi sau prin îngrădirea drepturilor garantate, fapt care a influențat sau a putut influența autenticitatea informației obținute, a documentului sau a obiectului.

Astfel, consideră că procesul-verbal de cercetare la fața locului, precum și alte probe nu pot fi recunoscute ca probe care ar confirma vinovăția inculpatului, precum și examinarea cauzei într-un proces echitabil și într-un stat democratic.

Totodată a invocat aceleași argumente care anterior au fost nominalizate în cererea de apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocat în numele inculpatului, solicitînd inadmisibilitatea recursului declarat, pe motiv că recurentul solicită reaprecierea probelor, temei ce nu se regăsește în prevederile normei art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, totodată indicînd că au fost comise încălcări.

Însă, din materialele cauzei rezultă că organul de urmărire penală legal a efectuat toate acțiunile de urmărire penală, nefiind admise careva încălcări ale legii procesual penale.

8. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Potrivit art. 417 alin.(1) pct.7) și 8) CPP, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Instanța de apel a considerat ca fiind stabilită vinovăția inculpatului Ermolaev Igor, indicînd în acest sens că *„în partea descriptivă a sentinței adoptate s-a strecurat o greșeală, care fără a influența legalitatea soluției adoptate urmează a fi corectată. Astfel, instanța de fond, incorect a indicat în sentință, că inculpatul se învinuiește de comiterea infracțiunii, fapt ce urmează a fi corectat de către instanța de apel, reținînd în acest fapt constatată”, iar în partea dispozitivă a deciziei a menținut sentința instanței de fond fără modificări.*

Însă, conform părții descriptive a sentinței, fapta imputată lui Ermolaev I., nu a fost constatată ca fiind săvîrșită de acesta, ci s-a menționat că, - *„Ermolaev Igor este învinuit că, într-o zi nestabilită, ilegal a intrat în posesia unor substanțe narcotice sub formă de marihuană, iar la data de 27.02.2014, aproximativ la ora 23⁵⁵, aflîndu-se în regiunea stației PECO „Petrom” din str. Ștefan cel Mare, mun. Bălți, fiind observat de către polițiștii al SP a SSP a IP Bălți, Reaboi S. și Adamco O. că Ermolaev I. avea un mers neuniform, un comportament neadecvat și intenționa să încalce ordinea publică, a fost condus la IP Bălți, unde la el s-a depistat printre mai multe bunuri un pachet de polietilenă, în care era masă vegetală uscată și mărunțită, de culoare verde, cu miros specific de „marihuană”, cu masa de 8,9 gr, pe care inculpatul o păstra fără scop de înstrăinare, în proporții mari”.*

Această stare de lucruri contravine prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1), 5) Cod de procedură penală, în coroborare cu cele ale art. 415 alin. (1) pct. 2) și 417 Cod de procedură penală, că partea descriptivă a deciziei instanței de apel trebuie să cuprindă: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită,

indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, inclusiv încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Prin sintagma reținută în sentință *că inculpatul Ermolaev I. se învinuiește că, ... rezultă că prima instanță, de fapt, nu a constatat fapta pentru care acesta a fost condamnat.*

Instanța de apel nu a corectat eroarea de drept privitor la modul de întocmire a sentinței și nu a respectat prevederile legale, conform căror „în cazul când prima instanță nu a respectat prevederile art. 394 Cod de procedură penală privind întocmirea sentinței, însă în fapt probele au fost cercetate, instanța de apel, casînd sentința din acest motiv, va continua prin rejudecarea cauzei aprecierea tuturor împrejurărilor și, respectînd normele procedurale (art. 393-397 Cod de procedură penală), va pronunța o nouă hotărîre conform ordinii stabilite pentru prima instanță.

Or, potrivit prevederilor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei.

În acest sens, Colegiul penal reține că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art.385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă:

- descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se: locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Astfel, în speță, sentința de condamnare în sensul art.394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, nu conține descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită.

Prin urmare, instanța de apel, menținînd sentința primei instanțe nu a corectat eroarea de drept privitor la modul de întocmire a sentinței și nu a respectat prevederile legale.

Erorile de drept comise, nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a trage concluzii asupra probatoriului verificat și apreciat de către instanța de

apel, și anume în aspectul dacă probele confirmă starea de fapt reținută de prima instanță, ori învinuirea sub care a fost pus inculpatul prin rechizitoriu.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel, la judecarea apelului a comis o eroare de drept care, conform art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, se consideră temei de casare a deciziei pronunțate.

Încălcările de lege admise de către instanța de apel determină Colegiul penal să concluzioneze asupra necesității casării deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel.

În procesul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să țină cont de argumentele formulate în apel și cele expuse în prezenta decizie, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Culcițchi Gh. în numele inculpatului Ermolaev Igor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 mai 2015, în cauza penală în privința lui *Ermolaev Igor Valeri* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 14 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru